

ADVIES VAN DE

FEDERALE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID

ART. 275/3 EN ART.67 VAN HET WIB

1/ Inleiding

Met het voorliggend advies wil de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid een aantal problemen, die zich stellen met fiscale incentives voor onderzoek en ontwikkeling, onder de aandacht van de Federale Regering brengen.

Vooreerst wenst de Raad evenwel de bijzonder grote inspanning te onderlijnen die de Federale Overheid de voorbije jaren heeft gebracht om, vooral, via de sedert 1 oktober 2003 ingevoerde (en sedertdien gradueel verder uitgewerkte) partiële vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers, bij te dragen tot de Lissabon-/Barcelonadoelstellingen (geactualiseerd in de 2020-doelstellingen).

Het budget dat het Federale niveau via de begroting aan onderzoek en ontwikkeling voorbehoudt, situeerde zich om en bij de 490 miljoen Euro in 2009 (initiële begrotingscijfers 2009; de definitieve cijfers voor 2008 beliepen ruim 590 miljoen). De onrechtstreekse steun via de bedrijfsvoorheffingsmaatregel, zoals voorzien in art. 273-3 van het WIB, zou in 2009 (althans volgens een raming van de FOD Financiën) 460 miljoen euro bedragen. Dit impliceert dat de Federale Overheid op een paar jaar tijd een eersteplansrol heeft ingenomen inzake de financiering van O&O in België.

Hier kan dan nog de ruim 30 miljoen Euro worden aan toegevoegd die sinds 2007 elk jaar via de zg. wetenschappelijke maribel in de beide onderzoeksfondsen, FWO en FNRS, wordt geïnvesteerd. Bovendien werd zeer recent door de Ministerraad beslist dat de pod Wetenschapsbeleid en de fod Economie, jaarlijks elk 30 miljoen in het onderzoek voor de ontwikkeling van de MYRRHA-reactor zullen injecteren.

Het dient terzijde te worden opgemerkt dat, in het kader van de Lissabon/Barcelonanormen, niet de budgetten worden gemeten die ter beschikking worden gesteld voor O&O, maar wel de daadwerkelijke investeringen die met deze budgetten worden gerealiseerd. Dit heeft voor gevolg dat de kostprijs van de geciteerde maatregelen ten laste wordt genomen door het Federale niveau, de investeringen naar de 3%-norm toe worden evenwel grotendeels gemeten bij de Gemeenschappen (de universiteiten, hogescholen, onderzoeksfondsen, ...) of de Gewesten (de bedrijven).

2/ Artikel 275-3 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (WIB)

a/ Historiek

De maatregel inzake de gedeeltelijke vrijstelling van doorstorting van bedrijfsvoorheffing voor kenniswerkers vond zijn oorsprong in een aanbeveling van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid (FRWB) uit het jaar 2000; deze aanbeveling behandelde het fiscaal en sociaal statuut van universitaire onderzoekers en assistenten.

Specifiek met betrekking tot hun fiscaal statuut werd in de aanbeveling gesteld dat assistenten (die in dienst zijn van een hogere onderwijsinstelling om er in hoofdzaak titularissen van leeropdrachten bij te staan in hun onderwijstaken, laboratoria en seminaries) voor de helft van hun tijdsbesteding vrijgesteld zijn van dienstopdrachten, dit om zich toe te kunnen leggen op wetenschappelijk onderzoek of om, ter eigen vervolmaking, onderwijs te kunnen ontvangen.

FRWB oordeelde dat deze helft van de tijdsbesteding van de assistenten niet als een dienstopdracht kon worden beschouwd, die uitgevoerd werd ten bate van de werkgever en stelde in zijn advies om, bij wijze van tegemoetkoming aan de universiteiten, de lonen van deze personeelscategorie voor de helft fiscaal vrij te stellen. In dit advies werd overigens gesuggereerd om de middelen, die door deze gedeeltelijke loondefiscalisering zouden vrijkomen, aan te wenden om extra wetenschappelijk personeel aan te trekken, of om eventueel hun weddenscalen te verhogen.

Met artikel 385 van de programmawet van 24 december 2002 kreeg de aanbeveling van de FRWB een reglementair kader. Vanaf 1 oktober 2003 werden de universiteiten, de hogescholen, de onderzoeksfondsen en de door de ministerraad erkende wetenschappelijke instellingen voor 50% vrijgesteld van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van assistent-onderzoekers en posdoctorale onderzoekers.

In de wettekst werd de oorspronkelijke aanbeveling van de FRWB niet alleen uitgebreid naar de (erkende) wetenschappelijke instellingen en de onderzoeksfondsen toe, doch ook de afbakening van de geviseerde personeelscategorieën werd verruimd. Behalve de lonen van universitaire assistenten die een doctoraat voorbereidden, werden ook de bezoldigingen gevisieerd van doctor-assistenten of "premier assistants" én van onderzoekspersoneel van gelijkaardig niveau dat op projecten was tewerkgesteld.

Vanaf 1 oktober 2005 werd de maatregel uitgebreid naar de bedrijfswereld toe. Bedrijven die onderzoekers tewerkstelden op projecten, die in partnerschap met universiteiten, hogescholen of erkende onderzoeksinstellingen werden georganiseerd, werden vrijgesteld van de doorstorting van 50% van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van deze onderzoekers.

Los van deze partnerschappen, werd vanaf 1 januari 2006 de vrijstellingsmaatregel verder uitgebreid naar kenniswerkers uit de bedrijfswereld die houder waren van een doctoraat / PhD in de exacte of in de toegepaste wetenschappen, van dokter in de medische en de veterinaire wetenschappen, of van een universitair ingenieursdiploma. Het van doorstorting vrijgestelde percentage werd vastgelegd op 25.

Ook m.i.v. 1 januari 2006 werd het vrijstellingspercentage voor de universiteiten, hogescholen en onderzoeksfondsen op 65% gebracht. Hiermee werd de relatie tussen enerzijds het aandeel van 50% O&O-activiteiten in de functie van universitaire assistenten en anderzijds het vrijstellingspercentage opgegeven.

Vanaf 1 juli 2006 werd het statuut van Young Innovative Company (YIC) in het leven geroepen. Bij kleine bedrijven die aan een aantal criteria inzake personeelsaantal, omzet en balanstotaal voldeden werden zowel de lonen van de kenniswerkers als van het ondersteunend personeel voor 50% vrijgesteld van bedrijfsvoorheffing.

M.i.v. 1 januari 2007 werd de 25%-vrijstelling in bedrijven vervolgens uitgebreid naar het niveau van master; waardoor deze nieuwe uitbreiding, de oorspronkelijke maatregel bedoeld voor doctoraathouders / PhD's en dokters en burgerlijke ingenieurs, volledig overlapt. Een PhD heeft nl. een master als

basisdiploma en de diploma's van bijv. dokter in de geneeskunde en van burgerlijk ingenieur zijn van het masterniveau.

In twee fasen tot slot; m.n. vanaf 1 juli 2008 en vanaf 1 januari 2009 werden de verschillende vrijstellingspercentages geuniformiseerd en opgetrokken tot respectievelijk 65 en 75%. Gezien deze uniformisering vervalt de relevantie van van de verschillende doelgroepen; voor de bedrijfswereld is enkel nog het onderscheid tussen YIC en de andere bedrijven relevant.

b/ Evolutie van de budgetten die via art. 275-3 aan O&O-investeringen worden ter beschikking gesteld.

De onderstaande tabel geeft de evolutie weer van de minderinkomsten (vandaar de negatieve cijfers) tussen 2007 en 2009 voor de Belgische Schatkist. Deze bedragen worden als opbrengsten genoteerd bij de begunstigde onderzoeksinstellingen of bedrijven en kunnen geïnvesteerd worden in O&O-projecten. De tabel dateert van de maand maart 2010 en werd opgesteld door het ministerie van Financiën; de bedragen voor 2009 zijn schattingen.

		doelgroep	2007	2008	2009 (ramingen)
1	art. 275-3, §1 eerste alinea	Universiteiten, hogescholen en onderzoeksfondsen	- 84 553 649,24	-97 029 578,21	-132 754 429,49
2	art. 275-3, §1, tweede alinea	Door de ministerraad erkende wetenschappelijke instellingen	-24 856 856,64	-39 047 842,27	-48 526 176,65
3	art. 257-3, §1, alinea 3, 1°	Samenwerking bedrijven / non-profit	-16 076 904, 43	-20 238 297,93	-24 088 372,28
4	art. 275-3, §1, alinea 3, 2°	Young Innovative Company	-5 379 178, 45	-8 338 268,74	-12 069 705,09
5	art. 275-3, §2, 1°	PhD, burgerlijke ingenieurs, dokters in de geneeskunde en de diergeneeskunde	-34 966 828,97	-79 442 117,20	-136 451 749,32
6	art. 275-3, §2, 2°	Masters	-11 560 425,84	-52 919 952,53	-106 415 497,64
		totaal	-177 393 843,57	-297 016 056,88	-460 305 930,47

De aanzienlijke stijging van de minderinkomsten aan bedrijfsvoorheffing voor de schatkist vanaf 2008 en 2009 is grotendeels te wijten aan de nivellering m.i.v. 1 juli 2008 van de vrijstellingspercentages op het niveau van de universiteiten en fondsen, nl. 65%. Voor de categorieën 2, 3 en 4 betrof het een stijging van het vrijstellingspercentage van 50 naar 65%, voor de categorieën 5 en 6 van 25 naar 65%. Deze nivellering gebeurde op vraag van de Federale Raad voor Wetenschapsbeleid.

Vanaf 1 januari 2009 werd het vrijstellingspercentage nogmaals verhoogd, ditmaal van 65% naar 75%.

De aangroei aan minderinkomsten inzake bedrijfsvoorheffing voor de Schatkist is een logisch gevolg van deze opeenvolgende verhogingen van de vrijstellingspercentages, maar is hierbovenop vermoedelijk beïnvloed door de retroactieve correcties van de aangiften terzake. Vooral vanaf het moment dat de percentages opgetrokken werden tot 65 en 75% werd de maatregel voor de bedrijfswereld echt attractief en verondersteld mag worden, dat wanneer werd beslist om de incentive toe te passen, tegelijkertijd een correctie van de aangiften naar het verleden toe werd doorgevoerd. Overigens werd de laatste verhoging tot 75% retroactief ingevoerd m.i.v. 1 januari 2009 via art. 16 van de economische herstellwet van 27 maart 2009. Hierdoor ontstaan plotse en tijdelijke pieken in de minderinkomsten voor de Schatkist, die door de fod Financiën waarschijnlijk geëxtrapoleerd werden naar het volledige jaar. De Raad vermoedt dan ook dat de erg hoge ramingen van de FOD Financiën voor 2009 deels te verklaren zijn door de retroactieve toepassing van de maatregel, maar heeft de indruk dat in de raming van 460 305 930,47 Euro een buffer verrekend werd.

Hoedanook de gelden die de Federale Overheid via art; 275/3 van het WIB ter beschikking stelt van O&O zijn in die mate aanzienlijk dat een monitoring van de maatregel zich opdringt. De FRWB stelt dan ook voor dat het Federale Wetenschapsbeleid toegang zou verkrijgen tot de databanken van de pod Financiën teneinde de effecten van de bedrijfsvoorheffingsmaatregel op regelmatige basis te kunnen evalueren.

c/ Uitgangspunten van het voorstel van wetswijziging

In eerste instantie wil de FRWB met zijn voorstel tot wetswijziging dat hieronder is opgenomen, de maatregel uit het Wetboek voor de Inkomstenbelastingen lichten. Het dient hierbij opgemerkt dat de vrijstellingsmaatregel oorspronkelijk niet in het WIB was ingeschreven. De maatregel terug uit het WIB lichten is niet essentieel maar biedt een aantal voordelen:

- Hierdoor wordt nl. de actueel heersende perceptie doorbroken alsof de maatregel een vermindering van de loonkost nastreeft. De loonkost blijft boekhoudkundig ongewijzigd, de opbrengsten, doordat de bedrijfsvoorheffing niet aan de Schatkist wordt doorgestort, worden

- additioneel voor O&O-investeringen ter beschikking gesteld. Enkel deze zienswijze kan bijdragen tot het bereiken van de Lissabondoelstellingen, of de actualisering hiervan, de 2020-doelstellingen. indien men nl. de personeelskosten voor O&O vermindert, verlaagt men de O&O-uitgaven en zou de maatregel bijgevolg én contraproductief naar de 3%-norm toe zijn én tegelijkertijd minder belastinginkomsten genereren.
- Voor de publieke sector en meer algemeen de non-profitsector, dient de maatregel beschouwd te worden als een verhoging van hun werkingsmiddelen. Deze verhoogde werkingsmiddelen zullen, in overeenstemming met hun statutaire doelstellingen en kerntaken, in O&O worden geïnvesteerd. De Federale Overheid respecteert hiermee tegelijkertijd de autonomie van deze instellingen op beleidsmatig vlak (naargelang hun bestuurlijke decentralisatie) maar plaatst hen tegelijkertijd voor hun verantwoordelijkheden ten overstaan van de taken die hen door hun respectieve overheden en statuten zijn opgedragen. Wel wordt, zowel voor de gehele non-profit als voor de profit sectoren, uitgesloten dat de maatregel wordt aangewend voor het verminderen van de personeelskost naar subsidiërende instanties toe. Hiermee wordt het recent ingevoerde art. 12 van de wet houdende fiscale en diverse bepalingen van 21 december 2009 uitgebreid naar de bedrijven toe.
 - Door het onttrekken van de maatregel aan het WIB verschuift ook de politieke verantwoordelijkheid. Van een zuivere fiscale maatregel, waarvoor de Minister van Financiën bevoegd is, krijgt de Minister van Wetenschapsbeleid medebevoegdheid. De pod Wetenschapsbeleid is momenteel overigens reeds het aanspreekpunt voor de toepassing van de maatregel en is sedert geruime tijd vragende partij om te kunnen beschikken over de databank van de fod Financiën, teneinde het effect van de maatregel te kunnen evalueren.
 - Tot slot bevordert een afzonderlijke wet de leesbaarheid, de toegankelijkheid en de gebruiksvriendelijkheid van de maatregel. Het feit dat de maatregel momenteel in één subartikel – nl. art. 275/3 – van het wetboek wet is verrat, laat nauwelijks nog verdere rubricering toe.

In tweede instantie worden in het FRWB-voorstel een aantal redundante deelmaatregelen uit het actuele art. 275/3 geschrapt. Het oorspronkelijke onderscheid tussen het vrijstellingspercentage van 25% of 50%, al naargelang bedrijven al dan niet samenwerkten met de academische sector, wordt afgeschaft, gezien alle vrijstellingspercentages ondertussen genivelleerd zijn. Het heeft al evenmin zin om een onderscheid te behouden tussen diplomaniveaus zoals PhD of Master, gezien het PhD-niveau een voorafgaandelijke Master veronderstelt. In de bedrijvensector is enkel nog de Young Innovative Company als afzonderlijk statuut relevant, gezien hier, naast de kenniswerkers, ook de ondersteunende technici vrijgesteld zijn van de bedrijfsvoorheffing. Ook worden de universitaire ziekenhuizen op hetzelfde "juridisch" niveau van de universiteiten en hogescholen gebracht.

Ten derde expliciteert het voorstel een aantal essentiële begrippen voor de toepassing van de maatregel. Geïnspireerd op de gangbare OESO-nomenclatuur worden de begrippen kenniswerker, technicus, fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en experimentele ontwikkeling in de wet vastgelegd. Een kenniswerker wordt gedefinieerd aan de hand van zijn takenpakket, dat in hoofdzaak uit fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek of experimentele ontwikkeling bestaat. Hierdoor wordt een drempel ingevoerd, vanaf een aandeel van 50% O&O-activiteiten binnen een functie is de vrijstelling verworven. Dit is een terugkeer naar de oorsprong van de maatregel, die in eerste instantie toegepast werd op universitaire assistenten die minstens de helft van hun tijd aan O&O-taken besteden. Specifiek voor kleine en middelgrote ondernemingen wordt een uitzondering voorzien en kunnen drempels van minimaal 10, 20, 30 of 40% O&O-activiteit in aanmerking genomen worden, de hieraan gekoppelde vrijstellingspercentages zijn respectievelijk 60, 70, 80 en 90%.

Voor de bedrijvensector wordt deze O&O-activiteit bovendien gekoppeld aan het bezit van een masterdiploma (of gelijkwaardig niveau zoals licentiaat, industrieel ingenieur en technisch ingenieur wanneer geassimileerd met dat van industrieel ingenieur) binnen een bepaald kennisgebied. Enkel de humane en sociale wetenschappen werden niet in deze lijst kennisgebieden opgenomen (wat de actuele situatie m.b.t. art. 275/3 reflecteert). De specialisaties onder de kennisgebieden zijn niet exhaustief, de meest voorkomende master en manama-diploma's worden hierin opgenomen en vormen eerder een didactische toelichting bij de kennisgebieden.

Voor de universiteiten, universitaire ziekenhuizen, hogescholen, onderzoeksfondsen en voor de door de ministerraad erkende kennisinstellingen gelden geen restricties m.b.t. de kennisgebieden, de maatregel is hierbijgevolg ook van toepassing op kenniswerkers met (minstens) een diploma op het niveau van master in de sociale en humane wetenschappen. Voorgesteld wordt om de actuele scope van de maatregel uit te breiden van het niveau assistent-onderzoeker (dit wil zeggen wetenschappelijk personeel al dan niet behorend tot het kader van de universiteit, hogeschool of universitair ziekenhuis) uit te breiden met het academisch personeel. Dit evenwel voor zover zij, net als de bij de assistenten minstens 50% van hun activiteiten aan O&O besteden. Dit impliceert dat in het voorliggende voorstel bijv. professoren die naast een beperkte leeropdracht, hoofdzakelijk in de klinische praktijk van een universitair ziekenhuis tewerkgesteld zijn, uitgesloten blijven van de maatregel. Hetzelfde kan gelden voor bijv. functies in hogescholen als praktijklectoren of "maitre de formation pratique".

Tot slot wordt de mogelijkheid voorzien dat bedrijven de activiteiten en diploma's van hun kenniswerkers laten valideren door het Federaal Wetenschapsbeleid. Dit is een praktijk die op vraag van de bedrijven en met goedkeuring van de fod Financiën, reeds wordt toegepast en vooral een dienstverlenende bedoeling heeft. Ook om deze reden is het nuttig dat de

bevoegdheid in deze materie gedeeld wordt tussen de Ministers van Financiën en van Wetenschapsbeleid.

d/ Tekstvoorstel ter vervanging van het huidige art. 275/3 van het WIB

*WET TOT BEVORDERING VAN INVESTERINGEN IN ONDERZOEK EN
ONTWIKKELING*

Memorie van toelichting

Hoofdstuk 1.

Algemene bepaling

Artikel 1

In artikel 1 wordt verwezen naar de Grondwet.

Hoofdstuk 2.

Begripsomschrijvingen

Art.2

In artikel 2 wordt verwezen naar de bepalingen in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen m.b.t. de bedrijfsvoorheffing.

Art.3

In dit artikel wordt het begrip onderzoek en ontwikkeling (O&O) geëxpliciteerd. In overeenstemming met de Frascati-handleiding van de OESO wordt O&O gedefinieerd als een drieledig concept en hiermee verbonden activiteiten, namelijk: fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.

In de paragrafen 5 en 6 van dit artikel worden, eveneens op basis van afspraken in OESO-verband, de begrippen kenniswerker en technicus binnen de context van onderhavige wet gedefinieerd. Een kenniswerker is in principe voor de helft van zijn tijd belast met en/of fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en/of experimentele ontwikkeling. Enkel voor KMO's kan van deze 50%- drempel worden afgeweken.

De omschrijving voor Young Innovative Company in §7 is gebaseerd op de definitie van een kleine vennootschap aangevuld met restricties inzake O&O-uitgaven en de leeftijd van de vennootschap.

Hoofdstuk 3

Beginsel

Art. 4

Artikel 4 legt het principe van de maatregel uit. Door de vrijstelling van doorstorting in de schatkist van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers wordt niet aan de boekhoudkundige loonkost van de kenniswerkers in kwestie geraakt, wel wordt er een verhoging gecreëerd van de budgetten die in additionele O&O-investeringen kunnen worden omgezet.

Universiteiten, universitaire ziekenhuizen, hogescholen, zoals voorzien in art. 5, 1°, voor de onderzoeksfondsen als voorzien in art. 5, 2° en voor kennisinstellingen als voorzien in art. 5, 3° van onderhavige wet, dient de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers waarvoor de vrijstelling van doorstorting geldt, beschouwd te worden als een verhoging van hun werkingsmiddelen die hun voor O&O-doeleinden worden ter beschikking gesteld. Voor de bedrijven als voorzien in art. 5, 4° en 5,5° van de wet zal de investering in O&O met de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing eerder afhangen van de marktvoorwaarden.

Vanuit fiscaal oogpunt wordt de bedrijfsvoorheffing beschouwd als zijnde vereffend, zo niet zouden de kenniswerkers in kwestie deze mogelijk achteraf via hun personenbelasting dienen te vereffenen.

Vanuit boekhoudkundig perspectief blijft de personeelskost ongewijzigd, de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing wordt als een opbrengst genoteerd op de resultatenrekening.

Hieruit volgt ondermeer dat universiteiten, hogescholen, universitaire ziekenhuizen, fondsen, door de ministerraad erkende wetenschappelijke instellingen en tenslotte de profitsector, de door de vrijstelling van de doorstortingsverplichting vrijgekomen fondsen niet kunnen aanwenden voor de vermindering van de personeelskosten van kenniswerkers of technici, wanneer het personeel of het onderzoek waarbij dit personeel betrokken is, gesubsidieerd wordt door internationale instellingen of de verschillende Belgische overheidsniveaus en instanties. Dit om te vermijden dat Federale fondsen zouden afgewend worden van hun doel, nl. onderzoek en ontwikkeling ondersteunen op een wijze die supplementair is aan de steun van internationale instellingen en van de diverse Belgische beleidsniveaus en instanties.

Hoofdstuk 4

Toepassingsfeer

Artikel 5

Het artikel 5 verleent volledige vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers. De gecombineerde lezing van dit artikel 5 met artikel 3, §5 van onderhavige wet impliceert dat een drempel van 50% O&O-aandeel per betrekking wordt ingesteld voor het verkrijgen van deze volledige vrijstelling.

Op basis van de sector van tewerkstelling onderscheidt het artikel 5 vier categorieën; m.n. onder 1° de academische sector met de universiteiten, hogescholen, en universitaire ziekenhuizen; onder 2° de onderzoeksfonsen FWO-Vlaanderen en het FNRS, onder 3° door de ministerraad erkende publiekrechtelijke of particuliere kennisinstellingen zonder winstoogmerk en onder 4° de bedrijven.

Onder artikel 5, 5° wordt binnen de bedrijven een specifieke categorie nl. de YIC voorzien. Hier geldt de vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing niet enkel voor de kenniswerkers, maar eveneens voor de ondersteunende technici die niet over een diploma van masterniveau beschikken.

Artikel 6

Specifiek voor kleine en middelgrote ondernemingen kan afwijking worden gemaakt van de drempel van 50% O&O-aandeel per betrekking en kunnen vanaf drempels van respectievelijk 10, 20, 30 en 40% overeenkomstige vrijstellingspercentages van 60, 70, 80 en 90% worden toegepast.

Artikel 7

Dit artikel bepaalt welke informatie publieke en particuliere kennisinstellingen zonder winstoogmerk aan de Programmatorische Overheidsdienst Wetenschapsbeleid dienen ter beschikking te stellen met het oog op erkenning via in Ministerraad overlegd besluit.

Artikel 8

Voorziet de mogelijkheid dat bedrijven en YIC's de activiteiten en diploma's van kenniswerkers en ter validering kunnen voorleggen aan de Federale Overheidsdienst Wetenschapsbeleid.

Artikel 9

Dit artikel heft de actueel geldende bepalingen terzake in het WIB op.

Hoofdstuk 1. Algemene bepaling

Artikel. 1

Deze wet regelt een aangelegenheid als bedoeld in artikel 78 van de Grondwet.

Hoofdstuk 2.

Begripsomschrijvingen.

Art. 2

Bedrijfsvoorheffing is de inkomstenbelasting verschuldigd in toepassing van art. 270 tot 275 van het wetboek van de inkomstenbelastingen.

Art. 3

§1 Voor de toepassing van deze wet wordt onder onderzoek en/of experimentele ontwikkeling - afgekort O&O - verstaan: alle creatief werk dat op systematische basis verricht wordt ter vergroting van de hoeveelheid kennis, met inbegrip van de kennis van de mens, de cultuur en de samenleving, alsmede het gebruik van deze hoeveelheid kennis voor het ontwerpen van nieuwe toepassingen.

O&O is een term die betrekking heeft op drie activiteiten: fundamenteel onderzoek, toegepast onderzoek en/of experimentele ontwikkeling.

§2. Fundamenteel onderzoek is experimenteel of theoretisch werk dat in de eerste plaats verricht wordt om nieuwe kennis te vergaren van de

grondslagen waarop verschijnselen en waarneembare feiten gebaseerd zijn, zonder dat een speciale toepassing of een speciaal gebruik wordt beoogd.

§3. Toegepast onderzoek is eveneens oorspronkelijk onderzoek dat verricht wordt om nieuwe kennis te verkrijgen. Het is echter in de eerste plaats gericht op een specifiek praktisch doel of een specifieke praktische doelstelling.

§4. Experimentele ontwikkeling is systematisch werk, waarbij gebruik wordt gemaakt van de bestaande kennis die verkregen is uit onderzoek en/of praktische ervaring, dat gericht is op het produceren van nieuwe materialen, producten of instrumenten, of het installeren van nieuwe processen, systemen of diensten, of op het installeren van nieuwe processen, systemen en diensten, of op het wezenlijk verbeteren van datgene dat al geproduceerd of geïnstalleerd werd.

§5. Kenniswerkers zijn deskundigen met een diploma vanaf het niveau van master, die voor minstens de helft van de tijdsbesteding binnen hun functie belast zijn met het uitvoeren van fundamenteel onderzoek en/of toegepast onderzoek en/of technologische ontwikkeling en zich binnen die hoofdtaak toeleggen op het concipiëren en scheppen van ofwel nieuwe kennis, of producten, of processen, of methoden of systemen, ofwel aan het leiding geven aan projecten dienaangaand.

§6. Technici zijn ondersteunende personeelsleden wier hoofdtaak technische kennis en ervaring vereist op vlak van de kennisgebieden vermeld onder art. 5, 4°.

§7. Een Young Innovative Company, afgekort YIC, is een vennootschap die O&O-activiteiten uitvoert en aan de volgende voorwaarden voldoet:

- het gaat om een kleine vennootschap, zoals bedoeld in artikel 15, §1, van het Wetboek van de vennootschappen;*
- ze bestaat minder dan 10 jaar, voor 1 januari van het jaar waarin toepassing wordt gemaakt van de vrijstellingsmaatregelen die vervat zijn in onderhavige wet;*
- ze is niet opgericht in het kader van een concentratie, een herstructurering, een uitbreiding van een vroegere activiteit of een overname van dergelijke activiteiten;*
- ze heeft uitgaven gedaan op het vlak van O&O die minstens 15% van de totale kosten van het voorgaande belastbaar tijdperk vertegenwoordigen*

Hoofdstuk 3.

Beginsel.

Art. 4

§1. Bij middel van een vrijstelling van doorstorting in de Schatkist van de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers en technici wordt beoogd de investeringen in zake O&O te stimuleren, deze vrijgestelde bedragen, die niet in de Schatkist zijn gestort, staan ter beschikking voor additionele O&O-investeringen.

§2. Voor universiteiten, universitaire ziekenhuizen, hogescholen, zoals voorzien in art. 5, 1°, voor de onderzoeksfondsen voorzien in art. 5, 2° en voor kennisinstellingen voorzien in art. 5, 3° van onderhavige wet, dient de bedrijfsvoorheffing op de lonen van kenniswerkers waarvoor de vrijstelling van doorstorting geldt, beschouwd te worden als een verhoging van hun werkingsmiddelen die hun voor O&O-doeleinden worden ter beschikking gesteld.

§3. Niettegenstaande de vrijstelling van doorstorting ervan, wordt vanuit fiscaal oogpunt de bedrijfsvoorheffing als vereffend beschouwd. Hierdoor blijft de totale personeelskost vanuit boekhoudkundig perspectief ongewijzigd, de niet doorgestorte bedrijfsvoorheffing wordt als een opbrengst genoteerd op de resultatenrekening.

§4. De door de vrijstelling van de doorstortingsverplichting vrijgekomen fondsen kunnen bijgevolg niet worden aangewend voor de vermindering van de personeelskosten van kenniswerkers of technici, indien het personeel, of het onderzoek waarbij dit personeel betrokken is, gesubsidieerd wordt door internationale instellingen of door Federale, Gewest- of Gemeenschapsoverheden of door instanties die van deze overheden afhangen.

Hoofdstuk 4.

Toepassingsfeer.

Art. 5

Op voorwaarde dat op de uitbetaalde bezoldigingen 100% van de bedrijfsvoorheffing wordt ingehouden, wordt hiervan volledige vrijstelling van doorstorting in de Schatkist verleend, aan de werkgevers van de hieronder opgesomde kenniswerkers :

1° academisch personeel en wetenschappelijk personeel, al dan niet behorend tot het kader en onafhankelijk van de financieringsbronnen, tewerkgesteld door en bij universiteiten, universitaire ziekenhuizen en hogescholen.

2° personeelsleden vanaf het niveau van master die via arbeidsovereenkomst rechtstreeks tewerkgesteld zijn bij of door het Fonds Wetenschappelijk Onderzoek - Vlaanderen en het "Fonds de La Recherche scientifique".

3° personeelsleden met een diploma vanaf het niveau van master die tewerkgesteld zijn in publieke of particuliere kennisinstellingen, die geen commercieel oogmerk nastreven en die erkend zijn bij Koninklijk Besluit dat overlegd werd in de Ministerraad.

4° personeelsleden tewerkgesteld in bedrijven, die beschikken over een diploma vanaf het niveau van master binnen één van de volgende kennisgebieden en op de onder deze kennisgebieden op indicatieve wijze opgesomde specialisaties:

a) kennisgebied natuurwetenschappen

- wiskunde
- informatica
- statistiek
- fysica
- astronomie en astrofysica
- chemie en nucleaire chemie
- biologie
- biofysica
- biochemie
- bio-informatica
- geologie
- aardobservatie
- milieuwetenschappen
- nanowetenschappen
- ruimtewetenschappen
- medische stralingsfysica
- artificiële Intelligentie

b) kennisgebied toegepaste wetenschappen en ingenieurswetenschappen

- architectuur
- bouwkunde
- geotechniek en mijnbouwkunde
- elektrotechniek (elektronica, multimedia, communicatie)
- informatica en computerwetenschappen
- materiaalkunde
- werktuigkunde (mechanica, elektromechanica, automatisering en regeltechniek, energietechniek)
- chemische technologie
- biomedische technologie

- *biotechnologie*
- *wiskundige ingenieurstechnieken*
- *toegepaste natuurkunde*
- *fotonica*
- *nucleaire en medisch-nucleaire technologie*
- *polytechniek*
- *milieutechnologie*
- *nanotechnologie*
- *productontwikkeling*
- *nautische wetenschappen*

c) kennisgebied medische en gezondheidswetenschappen

- *algemene geneeskunde*
- *specialistische geneeskunde*
- *gezondheidswetenschappen (bv. management en beleid van de gezondheidszorg; gezondheidsvoorlichting en bevordering)*
- *klinische biologie*
- *biomedische wetenschappen*
- *bio-informatica*
- *tandheelkunde*
- *farmaceutische zorg en ziekenhuisfarmacie*
- *geneesmiddelenontwikkeling en industriële farmacie*
- *logopedie en audiologie*
- *lichamelijke opvoeding en bewegingswetenschappen*
- *revalidatiewetenschappen en kinesitherapie*
- *verpleegkunde en vroedkunde*

d) kennisgebied landbouw- en bio-ingenieurswetenschappen

- *landbouwkunde*
- *land-, natuur-, water- en bosbeheer*
- *chemie en bioprocesttechnologie*
- *levensmiddelentechnologie*
- *biosysteemtechniek*
- *cel- en genbiotechnologie*
- *katalytische technologie*

e) kennisgebied diergeneeskunde

5° Technici die ondersteuning verlenen aan O&O-werknemers sub 4° en tewerkgesteld zijn in een bedrijf dat, aan het einde van het belastbare tijdperk, voldoet aan het statuut van young innovative company.

Wanneer de vennootschap aan het einde van een belastbaar tijdperk niet meer voldoet aan alle voorwaarden om een YIC te zijn, mag de vrijstelling van doorstorting van de bedrijfsvoorheffing op deze personeelscategorie van technici niet meer worden toegepast op de bezoldigingen betaald of toegekend vanaf de eerstvolgende maand.

Art. 6

Specifiek voor personeelsleden vermeld onder art. 5, 4° en art. 5, 5°, die tewerkgesteld worden in kleine en middengrote ondernemingen, kan afgeweken worden van de in art. 3 §5 ingestelde drempel van voor minstens de helft van de tijdsbesteding binnen hun tewerkstelling hun taak te vinden in het concipiëren of scheppen van nieuwe kennis, producten, processen, methoden of systemen of in het leiding geven aan projecten dienaangaand.

Voor een drempel vanaf respectievelijk 10, 20, 30 en 40% wordt in deze ondernemingen een overeenkomstig vrijstellingspercentage van doorstorting van bedrijfsvoorheffing verleend van 60, 70, 80 en 90%.

Art. 7

Kennisinstellingen onder Art. 5, 3° dienen hun aanvraag tot erkenning in bij de programmatorische overheidsdienst wetenschapsbeleid en dit op basis van een dossier dat de volgende informatie bevat:

- de statuten van de instelling, waaruit blijkt dat onderzoek en ontwikkeling een doelstelling is ,*
- een overzicht van de O&O-activiteiten,*
- een overzicht van de financiering van de activiteiten,*
- een taakomschrijving van de kenniswerkers.*

Art. 8

Werkgevers die kenniswerkers tewerkstellen zoals bedoeld onder art. 5, 4° en art. 5, 5° kunnen, per personeelslid, de taakomschrijving en het diploma ter validering voorleggen aan de Programmatorische Overheidsdienst Wetenschapsbeleid. Dit gebeurt met de oog op een toetsing van de taakomschrijving aan de in art. 3 §1 tot §6 van deze wet opgenomen definities en een toetsing van het diploma aan de kennisgebieden sub art. 5, 4°.

De Programmatorische Overheidsdienst Wetenschapsbeleid kan binnen de opgesomde kennisgebieden andere specialisaties valideren dan sub art. 5,4° gerepertorieerd zijn.

Art.)

(Artikel 275₃ van het Wetboek van de Inkomstenbelastingen wordt afgeschaft)

Kondigen deze wet af, bevelen dat zij met 's Lands zegel zal worden bekleed en door het Belgisch Staatsblad zal worden bekendgemaakt.

Gegeven te Brussel,

ALBERT

Van Koningswege :

ALBERT

Van Koningswege :

De Minister van Financiën,

De Minister van Wetenschapsbeleid,

Met 's Lands zegel gezegeld :

De Minister van Justitie,

3/ Artikel 67 van het Wetboek van de inkomstenbelastingen (WIB)

M.b.t. O&O voorzag het oorspronkelijke art. 67 van het WIB een éénmalige vermindering van de belastbare bedrijfswinst à rato van 10.000 Euro (onderworpen aan de index) bij de indiening van een wetenschappelijk onderzoeker of een personeelslid dat belast was met "de uitbouw van het technologisch potentieel" in een onderneming. Een vrijstelling van 20.000 Euro (eveneens geïndexeerd) was dan weer voorzien in het geval de werving een hooggekwalificeerde onderzoeker betrof (een PhD met een aantal jaren relevante ervaring).

Deze maatregel was (en is) discriminerend, enkel bedrijven die winst maken kunnen nl. van een belastingkorting op de bedrijfswinst genieten. Bovendien wordt de belastbare winst achteraf verhoogd met het oorspronkelijke vrijstellingsbedrag, wanneer het vroeger geworven personeelslid, om niet nader gespecificeerde redenen, later ooit zijn betrekking verlaat.

De FRWB verzoekt de Federale Regering om deze ondoelmatige maatregel volledig buiten dienst te stellen en de retroactiviteit van de maatregel op te heffen, bedrijven dienen nu tot aan bijv. het pensioen van een ooit geworven onderzoeker bewijs te leveren dat het personeelslid in kwestie nog in dienst is en bij vertrek dient de ooit toegekende belastingvermindering toch nog aan

de Schatkist vergoed te worden. Deze retroactiviteit veroorzaakt een irrelevante administratieve last voor zowel bedrijven als voor de pod Wetenschapsbeleid die deze maatregel beheert. Bedrijven dienen nl. per belastbaar tijdperk een jaarlijks te hernieuwen attest bij hun aangifte te voegen dat werd opgesteld door het Federaal Wetenschapsbeleid en waarin per personeelslid wordt bevestigd dat de oorspronkelijke functie nog steeds wordt uitgeoefend.

FEDERALE RAAD VOOR WETENSCHAPSBELEID CONSEIL FÉDÉRAL DE LA POLITIQUE SCIENTIFIQUE¹

BUREAU :

Andreas DE LEENHEER, Voorzitter FRWB, Ere-Rector Universiteit Gent

Marie-José SIMOEN, Première Vice-Présidente CFPS, Secrétaire générale honoraire FNRS

Stefan GIJSSELS, Ondervoorzitter FRWB, Vice President Public Affairs Janssen Pharmaceutica

Remo PELLICHERO, Vice-Président CFPS, Président-Directeur général SABCA

LEDEN / MEMBRES :

Daniel CAHEN, Directeur-Honoraire de l'Institut royal des Sciences naturelles de Belgique

Dirk CARREZ, Public Policy Director Europabio

Freddy COIGNOUL, Professeur ULg

Jan CORNELIS, Professor VUB

Bernard COULIE, Prorecteur UCL

Christian DELPORTE, Recteur FUCAM

Kristin DE MEYER, Strategische Coördinatie Doctoraatsonderzoek IMEC

Mathias DEWATRIPONT, Professeur ULB

Cathérine GERNAY, Administrateur déléguée CEN/SCK • CEN

Mieke GIJSEMANS, Diensthoofd R&D VUB

Bert HOOGEWIJS, Algemeen Directeur Hogeschool Gent, Voorzitter VLHORA

Willy LEGROS, Prorecteur ULg

Ignace LEMAHIEU, Directeur Onderzoeksangelegenheden Universiteit Gent

Elisabeth Monard, Secretaris-Generaal FWO-Vlaanderen

André OOSTERLINCK, Ere-Rector KULeuven, Voorzitter Associatie Leuven

Anne PANNEELS, Service d'Etude FGTB

Manfred PETERS, Professeur FUNDP

Jos PINTÉ, Algemeen Directeur WTCM/CRIF - AGORIA

Bernard RENTIER, Recteur ULg

Claude ROLIN, Secrétaire général CSC

Eric SPRUYT, Departementshoofd Onderzoek UA

Jean STEPHENNE, Président-Directeur général GlaxoSmithKline Biologicals

Geert VANCRONENBURG, Vereniging van Belgische Ondernemingen

Daniel VAN DAELE, Secrétaire fédéral FGTB

Jos VAN SAS, Director External Affairs, Research, Technology & Innovation ALCATEL-LUCENT

Philippe VINCKE, Recteur ULB

Paul VERHAERT, CEO Verhaert Design & Development

¹ Drie leden onthielden zich bij de uitwerking van dit advies.

SECRETARIAAT / SECRETARIAT :

Philippe METTENS, Voorzitter Federaal Wetenschapsbeleid / Président Politique scientifique fédérale

Pierre MOORTGAT, Secretaris FRWB / Secrétaire CFPS
Wetenschapsstraat 8 rue de la Science
Brussel 1000 Bruxelles
02/238.35.97
pierre.moortgat@belspo.be